

INFORMACJE DLA PACJENTÓW

SZPITALNEGO CENTRUM MEDYCZNEGO W GOLENIOWIE SP Z O.O.

LABORATORIUM ANALITYCZNE

tel. 573 808 330

POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

Materiał do badań pobierany jest przez wykwalifikowany personel, w godzinach pracy punktu pobrań.

Godziny pracy punktu pobrań : od poniedziałku do piątku od 07:30 do 18:30 oraz w soboty i niedzielę od 07:30 do 12:30 dla pacjentów komercyjnych. Dla pacjentów ze skierowaniem z POZ oraz z Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej punkt pobrań czynny jest codziennie od poniedziałku do piątku od 07:30 do 18:30 oraz w sobotę i niedzielę od 07:30 do 15:00. Po godzinie 15:00 u pacjentów ze skierowaniem z Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej materiał do badań pobiera przez personel izby przyjęć. Należy wtedy zgłosić się ze skierowaniem na izbę przyjęć SCM w Goleniowie.

PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO BADANIA

Badanie krwi

W trosce o jakość i wiarygodność oraz zapewnienie poprawnej interpretacji sprawozdania z badania laboratoryjnego , ze względu na rytm dobowy, a także zmiany oznaczanych parametrów po posiłku , zaleca się pobieranie krwi do badań rutynowych w godzinach rannych między 7:00 a 10:00, na czczo, przed przyjęciem leków.

Ważne wskazówki dla pacjenta:

- * **Zachowaj dotychczasową dietę** - nie wykonuj badania w okresie głodzenia/obfitych posiłków
- * **Ogranicz spożywanie używek** (np. kawa) 2-3 dni przed badaniem
- * Nie wykonuj badania w okresie miesiączki, po spożyciu alkoholu, po intensywnym wysiłku fizycznym.

- * **Bądź na czczo** - ostatni posiłek spożyj w dniu poprzedzającym badanie najpóźniej około godziny 18:00.
- * Rano przed badaniem możesz wypić szklanekę wody niegazowanej.
- * **Bądź wyspany** - na badanie przyjdź po całonocnym wypoczynku.
- * **Unikaj wysiłku fizycznego** przez ok. 24 godzin przed pobraniem krwi.
- * Chwilę przed badaniem **wypocznij** - ok 15 min w pozycji siedzącej bezpośrednio przed pobraniem.
- * Jeżeli zażywasz na stałe leki, skonsultuj się z lekarzem, czy nie będą one wpływać na wyniki badań i czy istnieje możliwość ich zażycia po badaniu.

Według ogólnie obowiązujących zasad należy:

- **Pobierać krew na czczo z uwagi na zmiany po posiłku wyników takich badań jak:** glukoza, test tolerancji glukozy, insulina, peptyd C, parametry gospodarki lipidowej (TG, HDL), żelazo, fosfor, kortyzol, kwas foliowy
- **Pobierać rano z uwagi na rytm dobowy:** żelazo, fosfor, potas, cynk, miedź, kortyzol, aldosteron, prolaktyna (ale nie wcześniej niż 2-3 godz. po przebudzeniu), FSH, LH, TSH, hormon wzrostu, PTH, Testosteron, 17-OH-progesteron, DHEA.
- **Zalecane pobieranie rano, na czczo:** parametry koagulologiczne (PT, APTT, fibrynogen), magnez, wapń, mocznik, kreatynina, kw. moczowy, prolaktyna, białko całkowite, bilirubina, AST, ALT, ALP, LDH, morfologia krwi obwodowej, OB

UWAGA!

Decyzja o czasie pobrania uzależniona jest od celu badania. Na prośbę pacjenta lub lekarza możliwe jest odstępstwo od standardowych warunków pobrania krwi do badań. W zależności od wskazań, każdy z powyższych parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna uwzględniać czas pobrania materiału.

Pomimo widocznych przy wynikach zakresów wartości referencyjnych, pacjent nie powinien oceniać samodzielnie swego stanu zdrowia. Właściwej interpretacji dokonuje lekarz znający pełny stan zdrowia pacjenta

UWAGA!

Badania

- Test tolerancji glukozy oraz insuliny
- Prolaktyna z testem

**WYKONUJEMY WYŁĄCZNIE NA ZLECENIE OPATRZONE
PODPISEM I PIECZĄTKĄ LEKARZA**

Pobieranie moczu:

1) Badanie ogólne moczu

Do badania ogólnego moczu w warunkach standardowych należy dostarczyć mocz pozyskany:

- * po wypoczynku nocnym, na czczo, po porannej toalecie
- * z pierwszej porannej mikcji
- * uzyskany ze środkowego strumienia (pierwsza porcja odrzucona) do jednorazowego plastikowego pojemnika. Jeśli dostępny jest system do pobierania moczu złożony z plastikowego kubka i próżniowej probówki- napełnić probówkę za pomocą adaptera zainstalowanego w nakrętce lub dołączonego do zestawu. Do badania ogólnego dostarczyć mocz w probówce. Plastikowy kubek ze zintegrowanym adapterem zutylizować.
- * od niemowląt i małych dzieci mocz należy pobrać do sterylnego woreczka przyklejonego tak, aby obejmował ujście cewki moczowej, przy zachowaniu reżimu higienicznego. Woreczek należy odkleić natychmiast po oddaniu moczu, aby maksymalnie ograniczyć możliwość zanieczyszczenia próbki

Sposób postępowania przy pobieraniu moczu od kobiety:

- Umyć dokładnie krocze, czterokrotnie, starannie umyć srom po rozchyleniu warg sromowych od przodu do tyłu.
- Oddać około połowy zawartości moczu do ustępu, a następnie, nie przerywając strumienia, pobrać około 100 ml moczu bezpośrednio do naczynia.
- Nie wolno dotykać brzegów naczynia, wewnętrznej powierzchni naczynia i nakrętki.
- Zakręcić pojemnik.
- Opisać go danymi identyfikacyjnymi.
- Pojemnik jak najszybciej dostarczyć do punktu pobrań.

Sposób postępowania przy pobieraniu moczu od mężczyzny:

- Całkowicie ściągnąć napletek i umyć żołędź prącia wodą z mydłem.
- Oddać około połowy zawartości moczu do ustępu, a następnie, nie przerywając strumienia, pobrać około 100 ml moczu bezpośrednio do naczynia.
- Nie wolno dotykać brzegów naczynia, wewnętrznej powierzchni naczynia i nakrętki.
- Zakręcić pojemnik.
- Opisać go danymi identyfikacyjnymi.
- Pojemnik jak najszybciej dostarczyć do punktu pobrań.

Mocz w jednorazowym, plastikowym pojemniku dostarczyć jak najszybciej po pobraniu do 2 godzin. Jeżeli jest to niemożliwe, materiał do czasu transportu należy przechowywać w lodówce w temp. 4 st. C [do 4 godz.].

2) Dobowa zbiórka moczu (DZM)

Przed przystąpieniem do pobrania dobowej zbiórki moczu należy zaopatrzyć się w specjalny 2-3 litrowy pojemnik z podziałką umożliwiającą dokładne odczytanie objętości. Ponadto potrzebny będzie pojemnik jednorazowy, w którym próbka moczu ze zbiórki zostanie przekazana do punktu pobrań.

Dobową zbiórkę moczu należy rozpocząć w godzinach porannych i prowadzić przez 24h, czyli jeśli zbiórka rozpoczęła się o godzinie 07:00, to powinna się zakończyć w dniu następnym o godzinie 07:00. Pierwszą poranną porcję moczu

należy oddać do toalety, każdą następną porcję moczu, która zostanie oddana do pojemnika jest poranna próbka moczu w drugim dniu prowadzenia zbiórki.

W czasie trwania DZM pojemnik należy przechowywać w lodówce. Po zakończeniu zbiórki moczu należy określić objętość zabranego moczu odczytując pojemność z podziałki na ściankach pojemnika. Mocz w pojemniku zbiorczym dokładnie wymieszać, a następnie przelać 50-100 ml do jednorazowego pojemnika, lub systemu pojemnik plus probówka próżniowa. Do punktu porań należy dostarczyć próbkę moczu wraz z zanotowanymi informacjami o objętości zebranego moczu oraz o godzinie rozpoczęcia i zakończenia zbiórki.

UWAGA

W przypadku planowania DZM dla oceny wydalania kwasu 5hydroksyindolooctowego należy zastosować szczególne wymagania dotyczące diety pacjenta. Na 2-3 dni przed badaniem pacjent nie powinien spożywać pomidorów, bananów, orzechów włoskich, gruszek, kawy, śliwek, kiwi awokado, a także nie powinien przyjmować leków zawierających serotoninę.

W przypadku planowania DZM dla oceny wydalania kwasu wanilinomigdałowego należy zastosować szczególne wymagania dotyczące diety pacjenta. Na 3 dni przed badaniem pacjent nie powinien spożywać bananów, orzechów, czekolady, kawy, owoców cytrusowych, czarnej herbaty, a także nie powinien przyjmować leków zawierających serotoninę.

- Mocz należy zbierać w naczyniu z dodatkiem 10 ml 20% HCL dla utrzymania niskiego pH zapobiegającemu rozkładowi metabolitu [kwas pobrać z laboratorium]. Po dodaniu kolejnej porcji moczu należy wymieszać zawartość pojemnika.
- Do badania wydalania dobowego poszczególnych analitów należy przeprowadzić dobową zbiórkę moczu.
- Zbiórkę rozpoczyna się zwykle rano po opróżnieniu pęcherza i odrzuceniu porcji moczu po nocy [należy dokładnie zanotować godzinę].
- Następnie do czystego, wydezynfekowanego naczynia zbiera się wszystkie dalsze porcje moczu, które przechowuje się w lodówce.
- Ostatnią porcją kończącą zbiórkę jest porcja – po nocy.

- Po dołączeniu rannej porcji moczu oddanej dokładnie 24 godz. po rozpoczęciu zbiórki należy starannie wymieszać i zmierzyć objętość zgromadzonego moczu.
- Następnie dostarczyć do laboratorium próbkę ok. 50 ml z informacją o objętości całej zbiórki oraz opisaną imieniem, nazwiskiem i wiekiem

Sposób postępowania przy zbieraniu moczu przez 12 godzin [LICZBA ADDISA]

- W godzinach wieczornych [czas dokładnie zanotować] oddać mocz, który się odrzuca.
- Od tego momentu zbiera się mocz przez 12 godzin. Najlepiej jeśli pacjent odda mocz jednorazowo po 12 godzinach.
- W przypadku częstszego oddawania, mocz należy zbierać do czystego naczynia z zamknięciem i przechowywać w lodówce.
- Trzeba zwrócić uwagę, aby ostatnia porcja moczu była oddana po 12 godzinach i dołączona do całej zbiórki.
- Starannie wymieszać i zmierzyć objętość zgromadzonego moczu.
- Następnie dostarczyć do laboratorium próbkę ok. 50 ml z informacją o objętości całej zbiórki oraz opisaną imieniem, nazwiskiem i wiekiem. Na pojemniku zamieścić informację LICZBA ADDISA.

Badanie kału

Pozyskiwanie kału do badania parazytologicznego

- Kał należy oddać do czystego, uprzednio wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia [basen, nocnik] lub naczynia jednorazowego użycia [talerz, tacka].
- Za pomocą łyżeczki z pojemnika transportowego pobrać próbkę z różnych części świeżego kału do naczynka kałowego w ilości $\frac{1}{2}$ objętości i szczelnie zamknąć.

- Jednorazowe, szczelnie zamykane, plastikowe pojemniczki należy zakupić w aptece.
- Opisaną [imieniem, nazwiskiem, wiekiem, datą oddania] próbkę dostarczyć do punktu pobrań w dniu pobrania lub przechować do następnego dnia w temp. od 2-8 st.C.

Pozyskiwanie kału do badania bakteriologicznego

- Kał pobrać szpatułką do naczynka kałowego w ilości 1/3 objętości pojemnika i szczelnie zamknąć. W przypadku kału płynnego pobrać ok. 1 ml. Próbkę dostarczyć jak najszybciej do punktu pobrań, a do tego czasu przechowywać w temp. 2-8 st.C.
- Kał na podłoże transportowe pobrać zanurzając wymazówkę w kale, a następnie w podłożu transportowym, szczelnie zamykając próbkę. Próbki na podłożu transportowym dostarczyć w ciągu 48 godz. od pobrania, przechowywać w temp. 5-25 st.C. Próbki kału pobieramy z kilku miejsc, uwzględniając miejsca patologiczne [krew, śluz].
- Kał od osób chorych należy pobrać przed rozpoczęciem leczenia lub 5 dni po zakończonej antybiotykoterapii.
- Próbkę kału należy opisać imieniem, nazwiskiem, wiekiem, data i godziną pozyskania materiału.
- Badanie na nosicielstwo i od osób chorych w kierunku Salmonella i Shigella obejmuje 3 próbki kału [z 3 różnych wypróżnień].

Wykonanie wymazu okołodbytniczego w kierunku owsików

- Wymaz okołodbytniczy pobrać zaraz po przebudzeniu, przed wypróżnieniem i przed myciem.
- Przezroczystą taśmę klejącą [szerokości ok. 2 cm i długości ok. 6-7 cm] przykleić wokół fałd odbytniczych na parę sekund, po czym przykleić ją po jednej stronie szkiełka podstawowego.
- Szkiełko włożyć do opisanej imieniem, nazwiskiem i wiekiem koperty, którą należy dostarczyć do laboratorium.
- Szkiełka podstawowe lub próbkę z lanoliną do wykonania wymazu okołodbytniczego można pobrać w laboratorium.

Wymazy

Wymazy należy pobierać, jeśli to możliwe, przed rozpoczęciem antybiotykoterapii. Wymazy kontrolne po leczeniu antybiotykiem należy wykonać co najmniej trzy dni po zakończeniu przyjmowania leku.

Wymazy z gardła najlepiej pobierać w godzinach porannych przed przyjęciem płynów. Przed pobraniem wymazu nie należy myć zębów (pasty do zębów zawierają substancje antybakteryjne). Jeśli warunków tych nie można spełnić, dopuszcza się pobranie wymazu przynajmniej 3 – 4 h po ostatnim posiłku lub ostatnim myciu zębów.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących pobierania materiału lub przygotowania do badań laboratoryjnych prosimy o kontakt z laboratorium.

Materiał do wszystkich badań pobieramy po identyfikacji pacjenta – prosimy przygotować dokument ze zdjęciem i numerem PESEL.

Badania laboratoryjne wykonywane są wyłącznie po wyrażeniu zgody przez pacjenta lub przedstawiciela ustawowego.

U pacjentów małoletnich (16–18 lat) posiadających skierowanie na badania od lekarza- dopuszczalna jest zgoda na badania laboratoryjne wyrażona na piśmie opatrzona czytelnym podpisem przedstawiciela ustawowego. Pacjenci poniżej 16 r.ż. przyjmowani są wyłącznie w obecności przedstawiciela ustawowego. Podstawa prawna: Ustawa o diagnostyce laboratoryjnej z dnia 27 lipca 2001 r. z późniejszymi zmianami, Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Sprawozdanie z badań laboratoryjnych wydaje się wyłącznie pacjentowi lub osobie upoważnionej przez pacjenta na piśmie po okazaniu dokumentu tożsamości. Druk upoważnienia jest dostępny punkcie pobrań lub można pobrać do wydruku na stronie SCM w Goleniowie.